

Klimatguide för kommunpolitiker

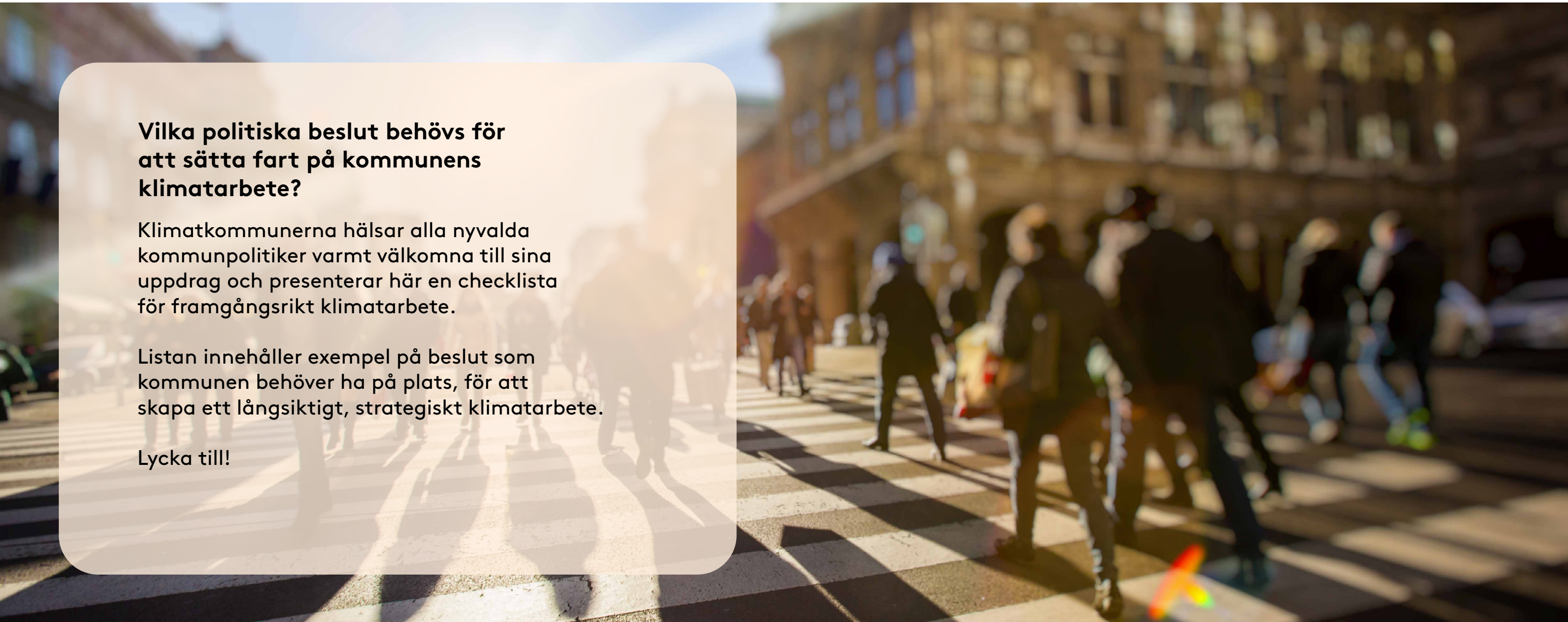
Klimatguide för lokalpolitiker

Vilka politiska beslut behövs för att sätta fart på kommunens klimatarbete?

Klimatkommunerna hälsar alla nyvalda kommunpolitiker varmt välkomna till sina uppdrag och presenterar här en checklista för framgångsrikt klimatarbete.

Listan innehåller exempel på beslut som kommunen behöver ha på plats, för att skapa ett långsiktigt, strategiskt klimatarbete.

Lycka till!

Klimatmål

Steg ett i ett framgångsrikt klimatarbete är att sätta upp ett ambitiöst klimatmål. Målet och vägen för att uppnå målet beskrivs i en klimatstrategi eller motsvarade.

Målet bör:

- Definiera omfattning: Vill ni begränsa målet till att gälla utsläpp inom det geografiska området eller ska klimatpåverkan från konsumtion inkluderas?
- Ha målår och basår. Exempelvis: "Utsläppen ska minska med xx % till år xxxx räknat från år xxxx."
- Ange en minskningstakt: "Utsläppen ska minska med x % per år alternativt utsläppen ska minska med xx % till år."

Fossilbränslefri, Klimatneutral eller Klimatpositiv? Läs mer om vad begreppen står för på [sida 73- i Klimatkommunernas 13 uppgifter.](#)

Etappmål

För att konkretisera klimatmålet, behövs målsättningar nedbrutna på olika områden. Dessa mål antas ofta i områdesspecifika planer och strategier.

Mål bör finnas om:

- Ökad elproduktion
- Minskad energianvändning
- Ökad andel gång, cykel, kollektivtrafik
- Minskad biltrafik
- Minskat matsvinn (både i kommunens verksamheter och hos kommuninvånare)
- Fossilbränslefri kommunorganisation och minskade utsläpp från kommunens konsumtion
- Minskad klimatpåverkan från byggnation

Styrning ENERGI

Energiplan

Hur ska kommunen säkra en trygg energiförsörjning? Vilka utmaningar och lösningar finns? Beskriv om och hur kommunen ska öka självförsörjningsgraden på energi och sätt ett mål för energieffektivisering.

Energiplanen kan kompletteras med Vindbruksplan och Solstrategi.

Läs mer om hur kommunen kan [öka produktionen av förnybar el](#).

Styrning TRANSPORTER

- **Trafikplan/transportstrategi/mobilitetsplan**

Hur ska önskad färdmedelsfördelning uppnås?

Läs mer om [kommuners mobilitetsplaner](#).

- **Cykelstrategi/motsvarade**

Innehållande hur cykelinfrastruktur ska byggas ut samt cykelfrämjande åtgärder. Följs med fördel upp med ett cykelbokslut. Läs mer [i Uppgift 4](#).

- **Parkeringsstrategi och parkeringsnorm**

Innehållande parkeringsstyrmedel för minskat bilberoende såsom p-tal och parkeringsavgifter. Läs mer i [Uppgift 3](#).

- **Plan för säkra skolvägar**

Läs mer i kunskapsunderlaget

[Hållbart och aktivt resande för barn](#).

Styrning KONSUMTION

Upphandlingspolicy

Med klimatkrav i upphandlingar och förutsättningar att göra cirkulära inköp (möbler, IT-produkter, byggmaterial m.m. återbrukas/rekonditioneras). Ta med hela kedjan från att analysera om varan/tjänsten behövs till att följa upp ställda krav.

Avfallsplan/kretsloppsplan

Beskriver exempelvis hur kommunen ska förebygga avfall och öka sorteringsgraden.

Måltidspolicy

Hur ska kommunen arbeta med hållbara måltider?

Läs mer i [Klimatkommunernas kunskapsbank](#).

Organisation och arbetssätt

Utgå från era specifika förutsättningar, men ta hjälp av varandra.

- 1. Analysera nuläget.** Vilka är de största utsläppskällorna i er kommun? Vilken rådighet har ni över dem?
- 2. Omvärldsspana.** Hur gör andra kommuner? Kroka arm och samverka. Fråga och diskutera med andra kommuner, regionen, näringslivet och kommuninvånarna.
- 3. Våga satsa.** Flera utsläppsminskade investeringar lönar sig i längden. Det är också attraktivt för företag att etablera sig i kommuner med höga klimatambitioner.

Inkludera alla verksamheter

Skapa en struktur där hela kommunorganisationen bär klimatfrågorna.

Föregå med gott exempel.

Se till att kommunorganisationen är en föregångare i att minska sin klimatpåverkan. Se [Klimatkommunernas tiopunktslista](#) för inspiration och exempel.

Ägardirektiv till bolag

Säkerställ att bolagen inkluderas i klimatmål och uppföljning.

Medborgardialog

Inkludera medborgare i klimatarbetet. Se uppgift 7 och 10 i Klimatkommunernas [13 Uppgifter](#).

Uppföljning

Koppla klimatuppföljningen till årsredovisningen och gör den känd i organisationen. Tänk på att göra klimatarbetet till en del av kommunens ledning- och styrningsarbete.

Följ utvecklingen genom indikatorer.

Övergripande:

- Växthusgasutsläpp från kommunen som geografiskt område – totalt och uppdelat på sektorer

Fördjupande indikatorer, exempelvis:

- Växthusgasutsläpp från fjärrvärme
- Självförsörjningsgrad av förnybar el
- Andel förnybara drivmedel i transportsektorn
- Bilinnehav per invånare

Läs mer om [klimatnyckeltal för kommuner](#).

Budget

- Avsätt medel för klimatstrategiskt arbete som går till arbetstid för klimatstrateg/er eller motsvarande.
- Säkerställ att medel avsätts för att uppnå mål och strategier.

Framgångsfaktorer

Vi har identifierat följande framgångsfaktorer hos de kommuner som lyckats minska sina utsläpp över tid:

- **FASTSTÄLL EN PLAN FÖR KLIMATOMSTÄLLNINGSSARBETET** varje ny mandatperiod. Planen behöver innehålla mål och åtgärder som är tidsatta och ansvarsfördelade. Följ upp!
 - **SKAPA POLITISK SAMSYN PÅ DET LOKALA PLANET.** Det ger långsiktighet och fart i arbetet. Ni kommer lättast överens över partigränserna om ni utforskar och lyfter synergieffekter av klimatåtgärderna – folkhälsa, ekonomi, attraktivitet, krisberedskap med mera.
 - Det är helt avgörande att det finns **TJÄNSTEPERSON(ER) SOM HAR ARBETSTID** för att arbeta klimatstrategiskt, att samordna och följa upp kommunens klimatarbete och vara spindeln i nätet. Det är också viktigt att hela kommunorganisationen känner ägandeskap i frågan.
- **VÅGA HANTERA MÅLKONFLIKTER.** Uppdrag och mål som står i konflikt med varandra kan leda till att klimatåtgärder prioriteras bort eller slår fel. Typiska konfliktområden är exploatering, näringslivsetableringar, avkastningskrav och prisstyrning.
 - **VAR EN LOKAL FÖREBILD OCH LEDARE** - engagera lokala företag, civilsamhälle och medborgare i arbetet med att nå kommunens klimatmål. Ta stöd av akademin, forskare och studenter.
 - **VAR AKTIV REGIONALT OCH NATIONELLT.** Klimatarbetet berör alla samhällssektorer. Därför behövs samordning och nära samverkan mellan lokal, regional och nationell nivå. Dela erfarenheter. Sno idéer.
 - **SÖK UTVECKLINGSMEDEL – REGIONALT, NATIONELLT OCH INTERNATIONELLT.** Och ha en beredskap för att medfinansiera projekt.
 - **INKLUDERA LANDSBYGDEN.** Här finns andra förutsättningar och möjligheter till omställning än i staden.

Fördjupning

Klimatbeslut behövs på fler områden än de som vi tar upp i denna guide. I Översiktsplanen sätter ni ramarna för kommunens utveckling och i byggprocesser, finns möjlighet att kroka arm med näringslivet för att öka takten. Ni hittar fördjupad vägledning om det och mycket mer i vårt övriga material:

[Klimatkommunernas kunskapsbank](#)

[13 Uppgifter - En guide för kommuner i klimatomställningen](#)

[Inkludera alla kommuner i Sveriges klimatarbete genom ett klimatavtal](#)

[Klimatkommunernas påverkanspunkter och remissvar](#)

Prenumerera på vårt nyhetsbrev för tips och inspiration varje månad. [Skriv upp dig här.](#)

KLIMAT
KIK
KOMMUNERNA